

[Bøggild.]

komme med nogle få bemærkninger.

Loven er en bemyndigelseslov, og bemyndigelsen falder i 2 hovedafsnit. Det ene er bemyndigelsen til at etablere kassebindingsregler angiveligt med det sigte i situationer, hvor der er for stor en likviditet, så man kan frygte en for kraftig udlånsstigning eller for kraftig vækst i pengeinstitutternes andre aktiviteter, at man da ligesom kan nedfryse den overskydende likviditet.

Dér vil jeg gerne sige, at dette er for det første på kort sigt ganske overflødigt, al den stund pengeinstitutternes likviditet er stram, al den stund statsfinanserne i øjeblikket suger kraftigt, al den stund det vist er en kendsgerning, at der fra vort betalingsforhold over for udlandet i det kommende år eller to vil udgå temmelig stærke kontraktive virkninger på pengeinstitutternes likviditet.

Men det er også overflødigt på længere sigt, fordi Nationalbanken, som det allerede er blevet nævnt heroppefra, har andre virkemidler til sin rådighed. Nationalbanken kan næsten fra den ene dag til den anden genoplive deponeringsaftalerne, Nationalbanken har en enorm obligationsbeholdning, ved hjælp af hvilken den kan drage likviditet ind fra pengeinstitutterne, hvis man synes, likviditeten er for rigelig. Man kan stramme de regler, der gælder for genbelåning af pengeinstitutternes aktiver. Og jeg synes, det er værd at mærke sig, at Nationalbanken i de oplysninger, man gav til udvalget under behandlingen i efteråret af det forslag, der nu er lov, understregede, at alle udenlandske erfaringer tyder på — man har jo kassebindingsregler mange steder i udlandet — at effektiviteten af kassebindingsregler med hensyn til at styre kreditpolitikken, kreditudviklingen, er væsentlig mindre, end man egentlig havde forestillet sig på forhånd.

Den anden hovedbemyndigelse er bemyndigelsen til at gennemføre det, der kaldes en selektiv kreditpolitik, altså inden for udlånsloftets rammer at omdirigere midler, navnlig fra byggelån, fra forbrugsprægede lån over til erhvervsprægede lån.

Om dette vil jeg gerne sige, at for så vidt angår byggelåne, må det være aldeles overflødigt i øjeblikket med et sådant dobbeltinstrument, for man har jo i øjeblikket

den direkte byggeregulering, og når man via systemet med igangsætningstilladelser kan kontrollere, hvor meget byggeri der skal gå i gang, forekommer det mig ikke særlig fornuftigt at etablere et nyt styringsinstrument, som i givet fald kun kunne have til formål at forhindre, at man finansierer det byggeri, man i øvrigt har givet tilslutning til at sætte i gang.

For så vidt angår lån til forbrug, er det som bekendt ikke særlig nødvendigt i øjeblikket at dæmpe forbruget ned, hvis man kan tro det økonomiske sekretariats nye konjunkturvurdering, hvori det understreges, at man må regne med, at forbruget i det kommende års tid eller så i modsætning til, hvad vi oplevede i mange år, ikke vil vokse kraftigt, men sandsynligvis stagnere. Men nu vel, hvis vurderingen viste sig at være forkert, kan man jo med ret kort varsel gribe ind over for sådanne forbrugsprægede lån simpelt hen inden for det aftalesystem, som Nationalbanken har med pengeinstitutterne.

At bemyndigelsen til at føre en selektiv kreditpolitik er direkte skadelig i forskellige henseender, behøver jeg ikke at fordybe mig så meget i, fordi hr. Tillisch allerede har beskæftiget sig med de virkninger i retning af at opdyrke nye jagtmarker for bagmænd, som en for streng selektiv kreditpolitik kan fremkalde.

Jeg synes dog lige, man skal mærke sig, at fører man den begrænsende politik over for forbrugsprægede lån for vidt, får man en utilsigtet bivirkning, den nemlig, at man fratager sparerne i dette land et af de sidste motiver, de har til at spare op, nemlig det motiv, at man gennem en opsparing bliver belønnet med at få stillet visse kreditfaciliteter til rådighed.

Jeg synes heller ikke, det skal forties, at en vidtgående selektiv kreditpolitik, specielt over for forbrugsprægede lån, meget vanskeligt vil kunne kontrolleres — i hvert fald hvis man ikke udvider meget stærkt det statistiske apparat, man allerede har i pengeinstitutterne og i Danmarks Statistik.

Den eneste fordel, så vidt jeg kan se, man har haft af denne bemyndigelseslov, er, at man har styrket Nationalbankens forhandlingsposition over for de ganske få pengeinstitutter, som hidtil ikke har villet være med.